

Bijlen

Bij het werken met een bijl komen een aantal zaken kijken, waarbij vooral gelet moet worden op VEILIGHEID!

Om ervoor te zorgen dat er veilig met een bijl wordt omgegaan zijn een aantal zaken belangrijk om te weten en in de gaten te houden.

Bijlen, soorten

Bij bijlen zijn verschillende soorten bijlen te herkennen, afhankelijk van hun functie :

Kleine bijl

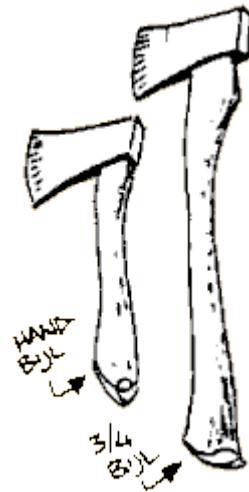
Veel gebruikte bijl voor het maken van klein hout zoals brandhout e.d.

1/2, 3/4, 4/4 bijl

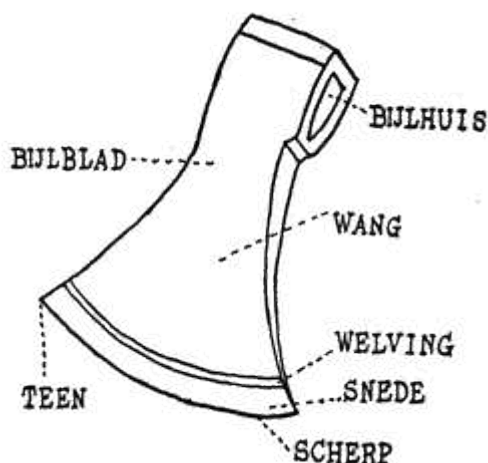
Deze bijl heeft een langere steel en zware kop en wordt veel gebruikt voor o.a.het vellen van bomen.

Kloofbijl

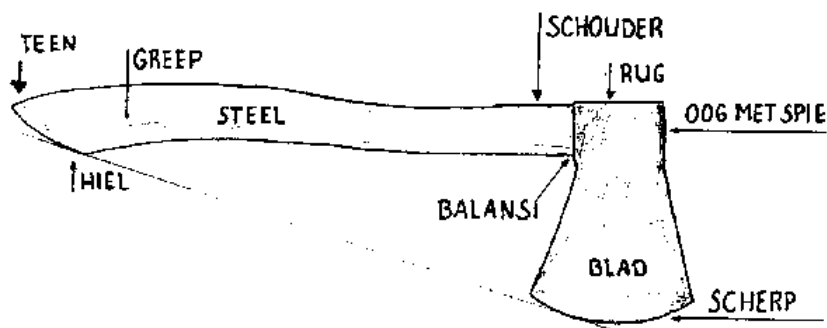
Deze bijl heeft een zware kop en vaak een brede platte achterkant. De bijl is eigenlijk alleen bruikbaar voor het kloven van zwaardere houtblokken. Er mee hakken is niet aan te raden, alleen al door het gewicht van de kop.



Bijlen, benamingen



Het is belangrijk om de benamingen aan een bijl te kennen, onder meer om aan te kunnen geven over welk deel je het hebt als er bijvoorbeeld iets niet klopt aan de bijl. Op onderstaande tekening is aangegeven welke benamingen belangrijk zijn aan een bijlkop.



Bij de benamingen vallen een paar opmerkingen te maken :

- Het scherp 'sniijdt' als het ware door het hout en is dus een van de belangrijkste delen van een bijlkop.
- De welving zorgt ervoor dat spaanders losgewrikt en afgevoerd worden. De vorm is dan ook belangrijk.
- Het blad moet recht en zonder barsten of scheuren zijn. Is dat wel het geval dan loop je de kans dat de bijl breekt tijdens gebruik!

In het bijlhuis wordt natuurlijk de steel geplaatst. Deze wordt daar vast ingeklemd door er een spie in te slaan. Deze spie maakt het hout dikker in het bijlhuis waardoor die vast gaat zitten. De spie kan in meerdere vormen voorkomen :

- als een plaatje dat naar de bovenkant toe steeds dikker wordt
- als een busje dat naar de bovenkant steeds dikker wordt
- als een aantal 'spijkers' die naar boven toe steeds dikker worden.

Bijlen, voor gebruik

Voordat een bijl gebruikt kan worden is het raadzaam naar de volgende zaken te kijken :

- Vertoond de kop geen scheuren of breuken?
- Zit de steel vast in de kop?
- Zit de spie nog op zijn plaats?
- Zitten er geen scheuren, barsten en splinters in de steel?
- Is de steel niet kromgetrokken naar een zijkant?
- Is de bijl nog scherp?
- Is het scherp recht en heel?
- Zit er geen roest op de bijl?

Als op alle vragen ja geantwoord kan worden, kan de bijl gebruikt worden.

Voordat je nu gaat hakken, vraag je dan ook af :

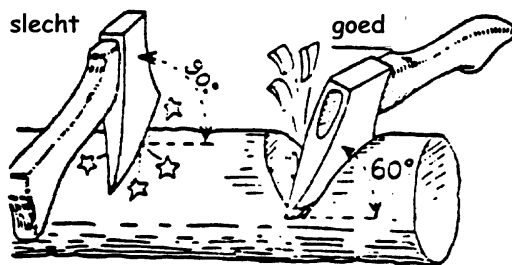
- Kan ik het hier veilig doen? Bekijk daarvoor de omgeving. Kun je niet blijven haken achter iets met de bijl, of ergens tegenaan stoten?
- Gebruik ik een degelijk hakblok? Je zult ALTIJD een hakblok nodig hebben, maar deze kunnen verschillende vormen en maten hebben. Belangrijk daarbij is dat het stabiel ligt en dat het stuk hout dat je gaat hakken ook stabiel op het hakblok ligt.
- Kan ik geen schade aan anderen toebrengen? Hou de personen om je heen in de gaten!!!! Hou iedereen op zijn minst zover op afstand dat je als je uitschiet niemand kunt raken. Dat doe je eenvoudig door te meten met een uitgestrekte arm terwijl je de bijl ook van je af houdt. Raak je dan niemand, dan is het ok. Recht voor en achter je staat liefst niemand!
- Heb ik de juiste bijl voor het werk? Misschien dat je een blok hout wilt doorhakken dat eigenlijk te dik of te dun is voor het type bijl dat je in je handen hebt. Haal in dat geval een andere.
- Sta/zit ik stabiel? Zorg ervoor dat je tijdens het hakken zelf niet om kan tuimelen o.i.d.! Daardoor verlies je de controle over de bijl en dat kan nare gevolgen hebben!

Als je met al deze zaken rekening hebt gehouden, kun je beginnen met het hakken.

Bijlen, tijdens gebruik

Terwijl je aan het hakken bent, is het nodig alle zaken nog steeds in de gaten te houden die je hebt gecontroleerd voordat je begon. Het kan voorkomen dat de situatie veranderd doordat bijvoorbeeld de steel toch ineens scheuren gaat vertonen, de kop los gaat zitten of dat er iemand aan komt lopen.

Het hakken zelf gebeurt altijd met regelmatige slagen, en steeds wisselend van links naar rechts. Daarmee wordt bedoeld dat je eenmaal schuin naar links in het hout slaat, en vervolgens eenmaal schuin naar rechts. Daardoor ontstaat een 'wig' of 'v' vorm in het hout waaruit spaanders gemakkelijk afgevoerd kunnen worden.



Als je het hout half door hebt geslagen, draai het dan half om en begin aan de andere kant op dezelfde manier totdat je het hout hebt doorgeslagen.

Als je merkt dat je moe wordt, neem dan op tijd pauze en probeer niet nog effe snel dat kleine stukje door te slaan. Een vermoeid iemand heeft een bijl niet altijd even goed onder controle, waardoor ongelukken kunnen gebeuren!

Bijlen, na gebruik

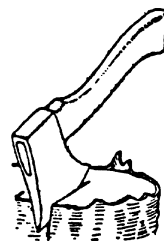
Als je klaar bent met het hakken, wordt een bijl niet zomaar ergens neergelegd!! Als je een bijl op de grond legt, dikke kans dat deze dan in contact komt met vocht en daardoor kan gaan roesten.



Voordat je een bijl opruimt is het verstandig om alle punten nog eens na te lopen die de bijl aangaan, die je gecontroleerd hebt voor je de bijl ging gebruiken. Mocht er ergens iets kapot zijn, repareer dat, of laat het repareren! Leg het niet eenvoudigweg terug in de hoop dat iemand anders 't wel doet!

De enige plekken waar een bijl opgeruimd kan worden zijn :

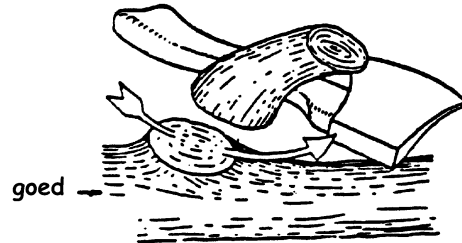
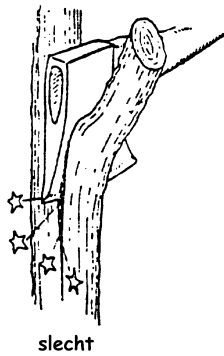
- In het hakblok slaan. Zorg er dan voor dat de bijl er diep genoeg in zit zodat die niet even later er alsnog uit valt. Daarbij is het oppassen met de steel! Zorg ervoor dat niemand er tegenaan kan lopen of er over kan struikelen. Het doet enkels, knieën en de bijl zelf geen goed.
- In een foedraal. Voor bijlen zijn speciale foedralen gemaakt. Deze kunnen gemaakt zijn van verschillende materialen als leer en plastic. Leg de bijl nadat je het in het foedraal hebt gestoken weg in een kist of op een daarvoor bedoelde plek en laat het niet rondslingeren.



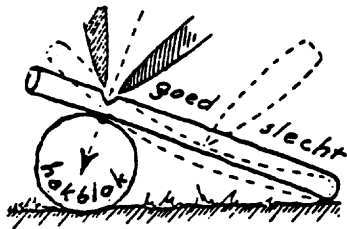
Fout:



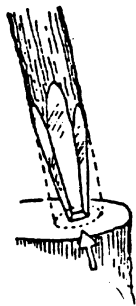
Goed Fout



Hak als je een tak wilt afhakken altijd met de tak mee



Hak altijd met een stevige ondergrond, het liefst een ander blok hout.



Als je een punt aan een tak wilt hakken, doe dit dan met een blok hout als ondergrond

Zaag

De meest gangbare beugelzagen zijn hier afgebeeld. Met de tweede zaag kun je met z'n tweeën zagen.



De meest gangbare beugelzagen, links: 1 persoons, rechts: 2 persoons

Als de beugelzaag niet gebruikt wordt, zorg er dan voor dat er een beschermhoes om het zaagblad zit. Gebruik je de beugelzaag een langere tijd niet, ontspan hem dan.